

טיב הקהילה

אויף אידיש

ק"ע קהילה ווערט געבילדעט
בעיקר מיט דער חזון וועלט
דער נאציאנאלער העברעאישער סעמינאר

וישלה
ערו סבלו תשפ"ג

דער גרויסער און געזונטער

ה'תשפ"ג זמני הולדת הרבנות והסניף ה'תש"ל

הדרן
מוצאי שבת
ר"ת

ע"פ סוף זמן קדימת שבת ופולחן ה'תש"ל

סניף א' 4:00	סניף א' 8:12
סניף ב' 5:15	סניף ב' 8:57
סניף ג' 5:55	סניף ג' 9:48

1. דער גרויסער און געזונטער

מלין מס':
ה

טיב המערכת

— קטונתני מכל החסדים — ♦

געליבט דער אייבערשטער, איז שוין היינט די אמונה פארשייטן איבערגאלען מיט איז שוין געשטאן און באוועגט פון די צדיקים און חסידים נאר יעדער איד, אין יעדן ארט און אין יעדן מצב האט אמונה יעדער איינער לפי מדרגתו. אפילו געטענשן וואס זענען געשטאן קיין שושה וזרה ונפחת גלייבן איך אין מעלות און גייען צו ברענגען צו באקומען ביי זיי א ברכה. פארשייטן זיך אז דאס איז זייער א גרויסער זאך אז אידן גלייבן אין דעם אבער לאסן פארמעסן און איך אויף גוים האט מען געזעט א זיי פלעגן קומען געשטן ברכות און די גרויסע צדיקים וועלכע זענען געווען באוואוסט אין זייער צייטן אלס אונזעלע וואס פועלן ישועות, אויב אזוי איז קלאר אז גישט יעדער איינער וואס גייט געשען א ברכה איז א בעל אמונה (מראבנדעס) וואס איך דאס איז א בדיעה פון אמונה. אויב ווילן ס'דו וויסט, וועט איך דער אסלעך בעל אמונה און גישט כדו די אפמאכטן אבערעך נאר כדו די וויסט וויאזוי זיך צו פירן.

אין אונזער פרשה זענען ס'פארשידענע איינזידן פון יעקב אבינו, ווי לשלש לקטונת סכל החסידים, ז'לדים אשר נתן האלקים את עבדך, און אזוי ווייטער. ביי אלע ידברים וואס יעקב אבינו האט געזען, האט ער געדאנקט דעם אייבערשטן אויף אלע חסידים וואס ער האט געזען מיט אים און אויף די מיט וואס ער האט געזען מיט אים אויפן וועג. און אזוי ווייטער דאנקט יעקב אבינו אויף יעדע זאך.

אויב וועלן ס'דו געבן א בליק אין דער חזון וועלן ס'דו זען אז איך אין די פריערדיגע פרשה האט זיך דער אייבערשטער אנטפלעקט צו יעקב אבינו און אים געזענען זאצן אשר אהוה שוכה עליה לך אהבה. ווען אבינו עסק ושורדן בכל אשר תלך, אבער פון ווען ער האט באקומען די ברכה בזו יעצט, זענען ס'דו אז ער איז אייבערגעגאנגען צו דעם און יודיעט עס ערשט געזאגט און ביי לבן און ווען דערנאך וויל אים זיין ברודער זאגנען שפעטער אין די פרשה איז דא די פעהע מיט דעם קאמדיג מיט א פשוטן בליק וואס יעקב אבינו גישט געזאגט קיין איין וואגער טאג און וואס טוט ער ער דאנקט נאר דעם אייבערשטן און האלט נאך אז ער איז געשטראיט צו אלע גוטס וואס ער האט.

זענען ס'דו פאן דאס אמונה הייסט גלייבן אינעם אייבערשטן גישט נאר ווען ער טוט דאס וואס איך טוט, נאר גוט, נאר איך ווען ער די ברכת וואס די צדיקים האבן ס'דו געגעבן זענען טאכטישט מקיים געווארן, און איך ווען דער אייבערשטער פירט גישט די וועלט אזוי ווי איך האלט געוואלט, איך זענען אלע אידן טען געזענען אז עס קומט ס'דו פארשייטע און אלע וואס איך האב איך א סתם פונעם אייבערשטן. און זענען אלע ווען מען בעט עפעס און עס א בדיעה פון אן אייביגן וואס שטייט ביים טעם, אין די בדיעה פון לקטונת.

(ע"פ טיב חזון וישלה)

טיב הפרשה

די תורה הק' איז די גרעסטע שמירה

אין די וואונדער פרשה לערנען מיר אז יעקב אבינו האט געשיקט א שליחות צו עשו הישע, ער זאגט אים 'עם לבן גרתי אחוה ער עתה'.

רש"י זאגט אז גרתי איז די אהיות תר"ג, אז יעקב אבינו האט געזאגט פאר עשו איך בין געווען ביי לבן אויפ'על יאון און כאטש וואס איך בין געווען ביי אים אזא לאנגע צייט, האב איך אפגעזעהן די תר"ג מצות.

די ווערטער איז א רמז פאר אונז, אז די אייביגסטע עצה פאר א איד, אויב ער וויל ניצול ווערן פון א שונא וואס קומט אים פארלענדן, איז נאר דורך היטן די תורה און מצות.

יעקב אבינו האט זיך געניצט מיט די סגולה קעגן די גרעסטע פיינט פון כלל ישראל. ווי דער בעל הגדה איז אונז מנלה פסח בייאכט אז לבן איז געווען א גרעסטער שונא פון פרעה, ווייל ביי לבן שטייט 'ביקש לעקוח את הכל'.

אין איין קעגן און רשע ווי לבן, האט זיך יעקב אבינו געשטארקט מיט דעם וואס ער האט ערליך אפגעזעהן די תורה און די מצות. גישט נאר האט ער אים גישט געקענט שלעכטס טון, נאר ביי אים איז שטוב איז ער געווארן א גרויסער עושה, ביי אים איז שטוב האט ער געזען אן אויסערלישע הצלחה און דאס אלעס האט ער באוויזן נאר ווייל ער האט אפגעזעהן די תר"ג מצות.

אין דאס איז א סאקערע וועלט פאר אונז. עס טרעפט זיך אבאל מענטשן וואס מיינען אז דורך וואס זיך מקיל זיין איך הידור מצות וועלן זיי מער מצליח זיין אין זייערע געשעפטן. גישט נאר זיי האבן א טעות, נאר עס איז פונקט די פארקערטע. ווי מער א מענטש איז מרוד אין מצוה, איז ער זוכה צו א גרעסטער שפע. אזוי ווי מיר זענען ביי יעקב אבינו, אז נאר ווייל ער האט אפגעזעהן די תר"ג מצות, האט ער זוכה געווען צו האבן א שפע רב און ווי עס ווערט אייבערזענען אין פסוק, יהי לי שור חמום באן ועבד ושפחה.

און דער אמת איז אז אלע שוועריגקייטן וואס א מענטש גייט אויבער אויף די וועלט נעמט זיך פון דעם און עס פעלט ביי אים די קפידה פון שלימות אין שמירת התורה והמצוות, ווי חז"ל זאגן 'הרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי'.

אין איך די ברכת וואס יצחק אבינו האט געבענעשט פאר יעקב איז געווען בתנאי אז ער וועט אפטרען די תורה, און אז מען היט עס גישט א ריכטיג פולט שפעטער אין די שפע.

דעם געדאנק דארפן מיר ארויסנעמען פון די פרשה. די תורה'ס רעציטאל אונז

גישט סתם אזוי קיין מעשיות. די תורה איז נוצי און עס איז דאס אז מיר זאלן זיך ארויסלערנען פון איד אויף די שפעטערדיגע ורדות, אז נאר דורך די תורה און שמירת המצוות וועלן

מען קען הערן שמועס'ן און דרוש
פון פורט וועבן שליט"א - איך א קעסטלעך נופער
אידיש: 073-2951321 לשה"ק 073-2951320

טיב
ההודעות

זפנים
אויף קבלת קהל
0534-100024

ד"ר משה חיים ר' יעקב וועיסן | סניף א' זשורז'ע

טיב ההשגחה

מעשיות אויף דזשגורוה פרטיר

1864 יאר דורך דייטש

א אנן - ספצאל פאר איר

עס איז דא אירן וואס מען האט פון חסל באשעטט או זיי האבן זייער אדברעס אינדערשטיים, דאגען איז דא אירן וואס פון חסל חיל מען אז זיי זאלן זיין אטאן אונטערזענעט.

מיט די יארן, טאן דעם וואס איר האב אייגענען אז פון חסל חיל מען אז איר זאל געזען צו די גרופע וואס זיינס ארום אטאן אין די וועלט, וואב אין געמאכט ביי מיר א שטארקער גרד, אז אין קיין טאל וועל איר נישט פארשפילן א מין בביכר אונטערזענעט.

יעדע טאל ווען עס קומט מיר אונטער א רייזע, וועל איר צויערשט אידערזענעט וואו איר וועל קענען דאווענען מיט א מין.

אירן בעפאר די יעצטע רייזע וואב איר גענומען אין באזאראט וואו איר וועל קענען דאווענען מיט א מין. וויסנדיג אז דער פליגער גייט לאנגן 600 פארטאגס, בין איר געווען וואג ביי מיר. איר וואב אידעגעבענט יעדע אייגענלייט און אנקומען צו די סקטא אז איר וואב גענוג און טאן צייט, צו קענען זיין באצייטנס ביי דעם מין פון אכט אויגער.

לויט מיר רעכענעט וואס אלעס געקלאפט. דער אפגעטען מיינע פקעלען און אריינפארן אין שטאט נעמט אריפ'ן ערנסטן פאל אידערזעלעך שעה און אפילו אז עס וועט זיך שלעפן, בלייבט מיר טאן איר האלבע שעה, אוי אז איר וועל קענען אטאן סליח און תפילין אכט אויגער.

אירן טאכטער וואס דער פליגער וואס געשפעטיגט מיט א האלבע שעה בין איר טאן געבליבן וואג, וויסנדיג אז איר וואב טאן גענוג צייט צו קענען זיין באצייטנס צום דאווענען איעמ האסעל וואו איר שטיי אירן.

אבער זייער שנעל וואב איר אייגענען אז דער שפעטיגונג געווען א הקדמה צו טאן א לאנגע רייזע פון שטערנעגען. ווען מיר זענען שוין ענדליך אראם פון פליגער וואבן די פקעלען געשפעטיגט, און איר ווען איר וואב זיי שוין געזאגט אין מיינע וועגט און געווארט דער סעקסי וואס איר וואב פון פארטאגס באשעלט זאל קומען צו פארן, וואס ער געשפעטיגט און ווען איר בין אנגעקומען צום האסעל וואס שוין דער זייער געווען אירן נין אויגער.

וואס וועט דא זיין? בין איר געווען זייער באזאראט.

אוי טראכטנדיג וואס איר קען קען, קומט מיר אנקעגן א איר.

איך וואס שוין געדאוונט שווייז?

ניין. מיר זענען נין מעשען און מיר אבן א צעטער.

איר בין געבליבן שטיין געפלעפט. מיינע אויטען וואבן נישט געבליבן וואס זיי ווען, איר וואב אראפגעלייגט מיינע אונטען לאב און איר בין אריבער אין שול.

עס וואבן געווארט אדאס נין אירן און ווי טאג איר בין אריינגעקומען וואס מען זיך געשטעלט דאווענען.

איר בין געווען איבעראשט פון דעם וואס איר וואב בייגעלעבט. איר קען שוין צענעליגער אירן צו דעם האסעל און עס וואס זיך טאן קיינמאל נישט געמאכט א צווייטער מין, טאן דעם פון אכט אויגער, ווינסט איר געווען דאס ערשטע טאל.

איר וואב זיך געלערנט פון דעם אז אויב וואלט זיך איינער שטארק ביי זיין גרד, אפילו אויב ער זעט נישט קיין וועג ווי אויב ער קען עס סקייט זיין, וועט מען אים פון חסל וועלען ער זאל קענען אדאס זיין אונטערזענעט.

מיד ניצל ווערן און אלע שלעכטע זאכן. אין יעדע נשמה פון א איד, ליגט באזאאלט א חלק פון לבן הוואים, דער חלק וויל אים עסק זיין פון השורש און די עצב זיך צו שטארקן קעטן אים אזי טאג אז מען וועט זיך מחזק זיין איר די אויבנדערמאנטע ענינים.

די נקודה דארף אריינגיין שטארק אין די ביינער. עס דארף זיין קלאר אז יעדע מצוה וואס א מענטש טוט ווערט ער דורך דעם גענטער צו זיין תכלית וואס וועגן דעם איז ער אראפ פונקט ען אויף די וועלט, און אויב לאזט ער זיך טאן וועט ער זאלן דערפאר א פרייז אין ביידע וועלטן.

האלב טאג אהרן ?

מאדערן המטען של
הנהיג רבי גפילאל הכהן רבישין שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הכתב הראשית מדרו הספרים בחבולת הרב יחזקאל פרידמן 03-6181114

הזוי דין את כל האדם לרבך זכור

'וישא יעקב עינו, וירא והנה עשוי בא, ועימו ארבע מאות איש, ויחך את הילדים וגו'. והוא עבר לפניו וישתחו ארצה שבע פעמים, עד גשתו עד אזויו. וריץ עשוי לקראתו ויחבקו, ויפול על צוואריו

וישקוהו ויבכו' (ג.א.ד)

אזננו שרשי: 'די רחמנות ויהי עשו האט זיך ערוקעט ווען ער האט געזען זיך יעקב באקט זיך אויפאל מאל וכו'. האט רבי שמעון בן יוחאי געזאגט: עס איז א באוואוסטער מלך אז עשוי האט פירט יעקב, נאר אין יענע צייט האט זיך אנגעווארפט זיין רחמנות, און ער האט אים געקוסט, מיט זיין גאנצן הארץ, ביז אהער פון שרשי.

א שיינע ערקלערונג דערדיך האט געזאגט מן הארץ ברוי יסף מיט אנגעפולד זונקל, האט

דארען יודשאל אן גאב' די דשלים ת"ל. לכאורה אין די אויפער, וויאזוי האט געקענט פארשן און אזוי אז די הארץ פון עשו זאל זיך איבערדיינען מן הקצה אל הקצה. ער איז דאך געקומען אנשקען אים מיט א סטראקע פינגערען פאר באדן, באלייט אים פיר הונדערט מענטשן, מלחמה צו האלטן, אזוי ווי ער מלאים האבן דערצייילט פאר יעקב אבינו, וויאזוי איז פולבלעט אנגעבן געווארן זיין רחמנות אין יענע צייט און ער האט אים געקוסט מיטן גאנצן הארץ.

נאר דאס אלטע האט יעקב אבינו געפערלט וויך ער עבדה וון פילע השתחויות האט ער האט זיך געבוקט פאר עשו. אזוי ווי דער נחכה מכל האדם האט איינעם פאר רחמנהו (משלי כ, יט); 'כימים הפנים לפנים כל כף האדם לאדם'. ווען איינער איז זון און חבר לכל לזאת בני בישאפ און אין הארץ, דערנעבן זיי זיך געפילן פון ליבשאפט און האלטן חשוב זיין חבר און געפירן און לימוד וכו' האט זיך אים. דעמאלט איז און כמים הפנים לפניו, ווערט דאס הארץ פון זיין חבר ערוקעט ער אים אויפן זעלבן אופן, אז אויך ער זאל זיין זיין ליבשאפט און געפירן וכו' מיט אים, און אפילו דער גריסטער שונא וועט אים פארזארגען ווערן צו א גאנצען פרייטן און ליבזארגען.

דאס איז פשוט אין מסקו: 'וישתחו ארצה שבע פעמים', אז יעקב אבינו האט זיך געבוקט, מיט צו זיין זיינע געזעצטע און זיך געפילן פון זיין הארץ און צום גוטן, און כאטש ער האט געזען זיך עשו קומט אים אנשקען מיט גרויס פינגערען, האט ער איינגענומען זיין הארץ און זיך געפירן אים צו כלל האבן און צו געפירן זיך אים וכו' מיט א געלעבט און אליון מלמד וכו' זיין איינער עשו.

'עד גשתו עד אזויו', ביז עס אים געלעגן ווען זיך מחשבת אים צו אנטקעסען און ער האט ווערן זיך און אים פארזארגען זיך זיין ליבליכע ברודער האט ווונט זיך ברודערליכקייט און אנטשאפט. דערבייט זיך אנטקעסען ווערן אז די עבדה האט זיך געפערלט אין די הארץ פון עשו, אז זיין רחמנות זאל זיך ערוקען אויף אים, און ער איז אים אנשקען געלאזן און אים אהין אומגעלאזט, און געקוסט דעמאלט מיטן גאנצן הארץ.

אזוי דעם ענין האט מן הגרי"ח אנגעפולד זונקל דערצייילט, א מעשה וואס איז געשען אין די

ועקטו שוין גוט וויסן, אז עס ליגט זיך נישט אנהייבן מיט מיר!!!

ווען דער איד האט געזען וואס א דאס טוט זיך, האט ער זיך אויסגעדייט, און אנשטאט צו אויפגיין אין דעם געזאגטן אויף פארשטענדעדיג מיט זיך איינער, גלייך צום אים וואו דער רב איז געווען מיט זיך ביז זיך גענוגן דעם מאסן צו א זיך ווידרה

פארזארגען און דערשארטן זענען דער און די דיינים געווארן ווען זיי האבן געזען דעם איינסטן

פונעם מענטש, וועלכער האט ער דאס געמאכט צו זאגן... זיי האבן זיך באשלאסן אז דאסמאל האט דער מוסר איבערגעצויגן דאס שטיקל, און עס איז געקומען דער צייט אים צו שטעלן אויפן פלאץ! האט דער רב גענוגן דעם בית זיין שמש, און אים באפילן אז ער זאל זיך גלייך אויסלאזן צום וויי פונעם רשע, און אים שוין איינלאזען צו קומען צום בית זיך, צו א זיך ווידה מיטן איד, דער בעל הבית פון די איידע. צום ערשט האט דער שמש פרא האט געטאן זיך, ער האט געטוישט דעם בית און מיט אים זיך פארענטפערט פאר דעם רב און די דיינים אז ער שטעלן פונעם שרעקליכן מענטש, און אים נישט מסתורן אויסצופירן און שלוחות. און איז אבער געווען פאר'קעשילט און דאס אים און דערמיטן אז ער זאל שוין אויפגיין און איינסטן דעם שלוחות פונעם בית זיך.

דער שמש זענען זיך ער האט נישט קיין אנדער ברירה, האט געמוזט אויספירן דעם שלוחות פונעם רב און איז אויסגעלאזען מיט שטודענדיגע קניען צום וויי פונעם מוסר. דארט איז ער פארשטייט זיך גלייך פארטריבן געווארן בבשת פנים, זיין האב אפגעפארט און נישט געלאזט קומען צום הארט. אויך ווען דער שמש איז צוריקגעקומען א צווייטע און דריטע מאל אים צו רופן צום זיך ווידה, ליגט זיך דער שמש נישט אנטזענענען, און אים פארטריבן מיט קלענע און קללות אן א באדל.

דעם פאלגנדיגן שבת, האט דער רב באשלאסן מקיים צו זיין אויף דעם רשע זיך מזהה פון 'לא תגודו פני איש' (דברים א, יז) אזוי זיך ער דארף גענוגן מיטן האט איינגעזען דעם נוסח' זיך און איז פארשטענדענען און ער איז איינגעקומען באשלאף און רחמנות און זיך גענומען דערנענטערן צו זיך בימה, אז דער רב צוגעגאנגען צו אים מיט סאטיקייט און געשריין וויין: מחובלין זיך ארייס פון שולו וז ביסט א מסור לזין תורה! ליגט זיך תודניתו הקדושה, האסטו נישט קיין ערליכעייט זיך צו דערנענטערן צו די קהילה זיך שוין ארייס פון שול, און מען האסטו נישט קיין רשות איינגעקומען דא דער רב איז געשטאנען אז דער מוסר זאל חזק זיין אויפגיין פון שול, און האט אים פארטריבן מיט

שטאט 'שארית' האט איז אין פוילן, מיטן באוואוסטן גאון רבי נחום שארעקער זונקל. א טאג די מעשה געפירט זיך אין עסליכע מקורות, און דא וועלן עס דערצייילן אזוי ווי עס איז מקובל בי מיי פונעם גאון רבי שמואל הומני זכ"ל. אין די סטאט שארית האט געוואוינט א איד א מלך, וועלכער האט געווארן זיין שטיק איבער די ארץ פונעם ארט. יעדער האט געצייטלט און געטוישט פון אים און פון זיין שווערע האנט וועלכע איז געווען איבעראל פארמישט. און זיי באשטענען גאט פילע געפערליכע צדוק.

מיט זיין געטאליגע באהן און רחמנות, האט דער מוסר געפארעט, אז מען זאל אים צושטעלן א מכתובין גאון ארייבאן, ביים מוסר פון שול, און מען זאל אים געבן א 'שוכי' ערלי' מיט שבת נשגוה, און טאן ענדליכע פארענוגען. יעדער האט מוזא געזאגט אז ווידיענענען און נישט אויסצאלען עפעס, אדער אנטרין זיין כבוד, וויבאלד ער האט באצאלט דערדיך בבבליים.

אינגאנאל, ווען דער מוסר איז געגאנגען אין גאט מיט א געוואונענע קאפ און מיט גרויס פערנדיג, האט ער באגעט א אידישע איינזאנערע פון שטאט וועלכער איז געגאנגען איינגעבויגן, האלטנדיג א טאך איידע. דער רשע האט זיך פארלייגט אויפן שוואג אידל און באשלאסן אים צו פייניגן. ער איז געגאנגען צו אים און אים מיט א געשרי: 'זעב מי די איידע די מיטו'!

דער איד האט זיך אבער נישט דערשראקן פון רחמנות און רשעות פונעם מוסר און ער האט געענטפערט מיט תמימות און זיכערקייט: די איידע ווערן פון מיין אייגענע ארבעט און ווערן באשיצט פאר מייע קליינע קינדער און היינטיגע, און אין האלט זיך נישט ביים אוועקגעבן אויף קיין פאל!

ווען דער מוסר האט געזען אז דער מענטש האלט נישט ביים אוועקגעבן זיין באפעל, איז ער געווארן פול מיט צאדן. ער האט ווילד אויסגעלאפט דעם טאך איינער פון יענעם, און עס אים געווארן אין פנים די איידע האבן זיך צופלאצט אויף אים און ער און זייער קליינע ווערן געווארן אינגאנצן פארמישט. אויך זיך געזיכט און געווארן געפארט צו זיין וועט און געלע קאלירן. ווען דער רשע שטייט בייזויליג און זיט און לאכט מיט א רשעות'דיגע געלעכטער, באשריינענדיג מיט שפאט: דאס קומענדיגע מאל

